

Programmabegroting 2021

18-11-2020

Inleiding

Aanbiedingsbrief

Geachte raadsleden,

Voor u ligt de derde begroting van de huidige raadsperiode. In 2018 gingen we van start met grote ambities om zo ‘Duurzaam Samenleven’ in Diemen vorm te geven. In het afgelopen half jaar hebben we te maken gekregen met een crisis onbekend in z’n soort. We zien dat de negatieve gevolgen van het coronavirus groot zijn. Inwoners en bedrijven tonen zich in grote mate solidair aan elkaar en samen worden de schouders eronder gezet. Ook als gemeente hebben we hier een belangrijke rol in. Er wordt enorm veel werk verzet om mensen de nodige hulp te bieden en mooie initiatieven worden ondersteund. In de afgelopen jaren hebben we in Diemen een gezond financieel beleid gevoerd en daar plukken we de vruchten van. We maken stappen om Diemen als groene, duurzame gemeenschap te versterken. Een plek waar het goed wonen, werken en ontspannen is en waar we kansen bieden aan iedereen. Tegelijkertijd hebben we te maken met een nieuwe realiteit, maar zijn we vooralsnog niet genoodzaakt tot bezuinigingen. In 2021 gaan we door met het ontwikkelen van goede voorzieningen, de (sociale) woningbouw gaat gestaag door, we zetten stappen ter uitvoering van de duurzaamheidsagenda en het afvalbeleid en we continueren onze werkzaamheden tegen de ondermijnende criminaliteit. Diemen groeit als plek waar we duurzaam samenleven. In deze brief belichten we een aantal kenmerkende onderdelen van de Begroting 2021 en het komende jaar.

Divers en inclusief

Diemen is een veelzijdige, stedelijke gemeenschap met een grote diversiteit aan mensen. Met het coalitieakkoord hebben we benadrukt dat we het belangrijk vinden dat iedereen zichzelf kan zijn in Diemen. Met actieve gemeentelijke inzet en richtinggevend diversiteitsbeleid willen we dit ondersteunen. ‘Gelijkwaardigheid’ is het centrale woord. Met de uitvoering van het diversiteitsbeleid zetten we in op een verbonden gemeenschap, inclusieve beleidsontwikkeling en inclusief werkgeverschap.

Jeugdzorg en Wmo

Sinds 2015 hebben de gemeenten taken erbij gekregen binnen het sociaal domein, waaronder jeugdzorg. Waar er in eerste instantie nog sprake was van een onderbesteding zien we sinds 2018 dat er landelijk overschrijdingen ontstaan. Verklaring hiervoor kan worden gevonden in zowel landelijke als lokale ontwikkelingen. Te denken valt aan stijgende kosten van jeugdhulp, een toename in aantallen (onder andere doordat een deel van de jeugdigen voorheen binnen de Wet Langdurige Zorg (WLZ), Wmo of Kinderopvang werd geholpen), toenemende complexiteit en maatwerkafspraken. Door aanscherping van bestaande beheersmaatregelen, nieuwe beheersmaatregelen en een nieuwe inkoop per 2022 willen we de sterk toenemende kosten beperken. Echter, door de opheffing blijven de kosten voor specialistische jeugdhulp een financieel risico vormen. Het budget zal daarom omhoog moeten worden bijgesteld met € 990.000. Dit drukt zwaar op de gemeentelijke begroting, een tendens die we, zoals u weet, landelijk terugzien. Vooralsnog betekent dit niet dat we in Diemen lokaal moeten bezuinigen of dat dit ten koste gaat van voorzieningen. Desondanks vraagt de situatie om een landelijk antwoord van structurele aard wat betreft de kosten. Inhoudelijk zetten we in Diemen in op preventieve jeugdhulp. Door

het creëren van een positief opgroei- en opvoedklimaat en het bieden van de juiste hulp – integraal, laagdrempelig, vroegtijdig, dicht bij huis en op maat – worden problemen zo veel mogelijk voorkomen of in een vroeg stadium onderkend.

Ook op andere terreinen binnen het sociaal domein zien we een toename van de kosten. Met name wat betreft de Wmo. Denk aan stijgende kosten voor Wmo-vervoer en een toename van het aantal indicaties voor Wmo maatwerkvoorzieningen. Een voorgestelde uitbreiding van het team Wmo dient te voorkomen dat doorlooptijden oplopen of we extern moeten blijven inhuren.

De overschrijdingen bij de gemeente Diemen en de andere gemeenten op het terrein van specialistische jeugdhulp zijn voor een deel te verklaren door landelijke ontwikkelingen, namelijk stijgende kosten van de jeugdhulp, een toename van het aantal cliënten, een toename van de complexiteit van de problematiek bij jeugdigen en een toename van het aantal jeugdigen dat voorheen binnen de Wet Langdurige Zorg (WLZ), Wmo of Kinderopvang werd geholpen.

Wonen

Als gemeente willen we onze veelzijdige gemeenschap behouden en zien we solidariteit als kracht. We investeren in betaalbare woningen voor sociale huurders en middeninkomens. In 2021 wordt gestart met de bouw van Holland Park West. Onderdeel hiervan zijn ruim 700 woningen in de sociale huur, middeldure huur en de vrije sector. Verder wordt in het komende jaar gewerkt aan het laatste deelplan van Plantage de Sniep. Zo realiseren we een groot aantal betaalbare woningen en zetten we stappen in de verwezenlijking van de gestelde ambities.

Voorzieningen

In de huidige coalitieperiode zetten we in op goede voorzieningen voor alle inwoners van Diemen. We hebben stappen gezet op het gebied van sportvoorzieningen, denk aan de sporthal en het sportpark. De inspanningen worden gecontinueerd om zo goede voorzieningen te realiseren met een groot bereik. Ook op het gebied van onderwijshuisvesting is de nodige voortgang geboekt. Er wordt gewerkt aan een nieuwe basisschool op Holland Park en we onderzoeken en monitoren de leerlingengroei en ruimtebehoefte om hierop te kunnen inspringen. Verder worden de werkzaamheden doorgezet om tot een versterking te komen van De Omval als cultureel centrum.

Groen en duurzaam

In 2020 is de duurzaamheidsagenda vastgesteld. Dit is de basis voor het werk in 2021 op het gebied van duurzaamheid. We zetten in op intensivering van onze samenwerking met Daarom Duurzaam Diemen en de samenleving. Om tot een duurzame samenleving te komen op het gebied van energie en klimaat starten we met energiecoaches, we gaan door met de regionale samenwerking op het gebied van verduurzaming, evenals de collectieve inkoopactie energiemaatregelen woningeigenaren en de ondersteuning van VvE's. We zetten in 2021 in op vermindering van restafval en het versterken van de circulaire economie op basis van het afvalbeleid. We werken verder aan de biodiversiteit en ecologische verbindingen in Diemen door aanvullende kansen te inventariseren en met (groot) onderhoud deze kansen te benutten. We pakken ook problemen aan waar we mee te maken hebben op het gebied van een gezonde leefomgeving. We merken allemaal dat het weer in Nederland extremer wordt, meer hitte, hevigere regenval. Om dit in goede banen te leiden wordt hier rekening mee gehouden bij herinrichtingen. Waar mogelijk wordt vergroend, door middel van Operatie Steenbreek worden ook inwoners hiertoe gestimuleerd. Ook op het gebied van mobiliteit en luchtkwaliteit worden verschillende acties ondernomen. Denk aan een

bewustwordingscampagne met betrekking tot onnodig stoken of het onderzoeken van mogelijkheden om fietsen aantrekkelijker te maken. Zo werken we met een breed scala van maatregelen aan een duurzamere en groenere samenleving.

Zelfstandig en toegankelijk

De dorpse schaal van Diemen koesteren we. We hebben een stedelijke gemeenschap en tegelijkertijd korte lijnen tussen bestuurders, burgers, ondernemers, organisaties en al die spelers onderling. We investeren daarom in onze gemeentelijke organisatie, passend bij de groei en hetgeen de samenleving van de gemeente vraagt. Dit vraagt in enkele gevallen om capaciteitsuitbreiding, maar ook om ontwikkeling van de organisatie en personeel. Een competentie als omgevingssensitiviteit krijgt daarom veel aandacht in 2021. Een externe blik en voelsprietten in de samenleving zijn essentieel voor het functioneren van de gemeentelijke organisatie. Veel gaat er goed op dit vlak, maar het is zaak mee te blijven bewegen in deze tendens. We werken in de komende periode aan participatiebeleid en verbetering van deze processen, om zo onderling begrip te versterken.

Veiligheid

Onderdeel van een prettige gemeente om te leven, werken en ontspannen is een veilige leefomgeving. In 2021 continueren we onze aanpak tegen ondermijnende criminaliteit. De aanpak Scheerlicht is uitgebreid naar de rest van Diemen, de afdeling Burgerzaken fungeert steeds meer als poortwachter tegen ondermijning en ook het preventief beleid krijgt steeds meer vorm. Daarvoor wordt ook de regionale samenwerking op het gebied van veiligheid (en zorg) geïntensiveerd. Onze samenwerking met het Actiecentrum Veiligheid en Zorg wordt versterkt.

Gevolgen van Coronacrisis

De coronacrisis heeft ook gevolgen voor de gemeentelijke huishouding. De financiële effecten op de komende jaren zijn niet in te schatten. De duur en het verloop van de crisis is volstrekt onhelder en ook de maatregelen die de gemeente nog moet nemen zijn onzeker. Het Rijk heeft voor de gemeenten wel financieel compenserende regelingen. Onhelder is of die uiteindelijk alle extra kosten dekken. Gezien die onzekerheden hebben wij besloten geen aparte financiële voorziening voor de coronacrisis te treffen. Gelukkig zijn we de afgelopen jaren in staat geweest om een redelijke algemene reserve op te bouwen. Deze zullen wij inzetten om de financiële tegenvallers als gevolg van de coronacrisis op te vangen.

Slot

De komende periode wordt omgeven door onzekerheid als gevolg van de coronacrisis, ook financieel gezien. Ondanks dit gegeven zijn we trots op de begroting die we u kunnen presenteren. Me de begroting die voor u ligt geven we verder invulling aan de ambities om Diemen te laten groeien als plek waar we duurzaam samenleven.

